

Barstjes in het plafor

‘VROUW & MEDIA’ BESTAAT VIJFENTWINTIG JAAR EN VIERT DIT OP 11 APRIL MET EEN GROOT FEEST. REDEN VOOR TEVREDENHEID IS ER NIET – NOG NIET, AL WORDEN LANGZAAM MAAR ZEKER MEER VROUWEN HOOFDREDACTEUR VAN KRANTEN EN BLADEN. ‘VROUWEN ZIJN DE TOEKOMST VAN DE JOURNALISTIEK’, VOORDSPELT DE STICHTING. AAN DE VOORAVOND VAN HET JUBILEUM MAAKT DE JOURNALIST DE BALANS OP.

Ellen de Vries

‘Geachte mejuffrouw, in antwoord op uw sollicitatiebrief moeten wij U tot onze spijt mededelen dat wij geen plaats hebben. De redactie bestaat namelijk uitsluitend uit mannelijke journalisten, daar de hoofdredactie bezwaar maakt tegen vrouwelijke medewerkers.’ Was getekend Mevr. L. Roos-Bolten, secretaresse AD. Veertig jaar later, in 2007, is de secretaresse van de hoofdredactie onveranderlijk een vrouw, maar de krant niet langer een meneer. De krant verandert, zij het langzaam. In april viert de Stichting Vrouw en Media, die een betere positie van vrouwen in de media nastreeft, haar zilveren feest, met de voorspelling: ‘Vrouwen zijn de toekomst van de journalistiek’.

De Journalist rapporteerde in de loop der jaren met regelmaat over vrouwen in de schrijvende pers. ‘Was in 1985 nog één op de tien dagbladjournalisten een vrouw, inmiddels is dat percentage verdubbeld tot bijna 20 procent’, jubelde De Journalist in 1994. Trouw, Gooi en Eemlander en Rijn en Gouwe gooiden hoge ogen. Zij hadden de meeste vrouwen: één op de drie redacteuren. Hekensluiters was het AD met 11 procent vrouwelijke redacteuren. Ook signaleerde De Journalist een ondervertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende journalistieke functies. Alleen Trouw en Het Nieuwsblad haalden meer dan 25 procent.

In 1996 hadden vijf dagbladen een vrouw in de hoofdredactie. Waren in 1986 het aantal chefs op de vingers van twee handen te tellen, in 1996 waren het er ruim dertig. Toch bleef het aantal vrouwelijke cheffuncties relatief laag. Trouw, Telegraaf en het Brabants Dagblad vormden de positieve uitzonderingen.

Volgens het SCP (2003) was het aantal vrouwelijke chefs van deelredacties/edities bij landelijke kranten gestegen tot bijna een kwart. Bijna net zo hoog als het totale aandeel vrouwelijke journalisten. Er was sprake van evenredige vertegenwoordiging. Het wachten was op de eerste vrouwelijke hoofdredacteur. Vier jaar geleden riep hoofdredacteur Pieter Broertjes: ‘Laat de Volkskrant het goede voorbeeld geven en na mij de eerste vrouwelijke hoofdredacteur benoemen. Ik zal daar in elk geval alles aan doen.’ Het lag trouwens voor de hand dat Trouw, de krant met de meest vrouwvriendelijke reputatie, die zou leveren. Maar nee. ‘Het is een meisje’, juichte de krant toen Annemieke Besseling in 2006 tot hoofdredacteur was benoemd. En ook NRC Handelsblad was de Volkskrant en Trouw te snel af. In 2007 werd Birgit Donker de eerste vrouwelijke hoofdredacteur van een landelijk dagblad.

Anno 2007 turft De Journalist niet langer het aantal vrouwen op redacties, maar het aantal vrouwen in leidinggevende journalistieke functies. Vergelijkingen met vroeger zijn moeilijk te trekken. Toch wat voorzichtige conclusies: NRC/nrc.next doet het goed: de vijfkoppige hoofdredactie telt twee vrouwen. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich het AD: geen enkele vrouw te bekennen in de zeskoppige hoofdredactie! Vergeleken met 1996 bleef het aantal kranten met een vrouw in de hoofdredactie gelijk. Ook toen waren dat er vijf. Maar percentageel is er wel sprake van een stijging, vanwege het aantal fusies waardoor sommige dagbladen een hoofdredacteur ‘delen’ (bijvoorbeeld HDC-Media en Mediagroep Limburg). Twee dagbladen hebben bovendien nog geen hoofdredacteur. Het Parool en Trouw zijn nog op zoek. (Wie weet worden dat vrouwen?).

101 Woonideeën
Annet Niterink
AdFormatie
Astrid Prummel (A)
Alle Hens
Vanessa Srijbosch
AM Magazine
Riek Tawfik
AmnestyNL
Monique Van Ravenstein
Ariadne at Home
Brigitte Speekman
Arbo Online
Jacqueline Joosten
Arbouw Journaal/Pijlers
Hanneke Bax
Autoweek
Fannie Glazenberg (A)
Beauty Expressions
Maritza Russel
Big is beautiful
Sarah Notenboom
Binnenlands Bestuur
Lize Alink
Bit
Marjan Tulp (A)
Blauw
Justine Kaasjager
Bloemen & Planten
Jacqueline Leenders
Jeanine Hoogstraten (A)
Boekblad Magazine
Lucy Vermij
Boomblad
Miranda Bettonville
Bruid & Bruidsgom Magazine
Ellen Epskamp
Buitenleven
Carolien Vader
Bijzijn
Paulien Spieker
Career & Co
Cora van Wezel
Catherine
Catherine Keyl & Riek Tawfik
Celebrity
Noëlle van Eijk (a.i.)
Columbus
Louise Ten Have
Consumentengids
Marjan Agerbeek
Controlling
Anja Jalink

nd

Illustratie: Berend Vonk

	Hoofd-redacteur	Hoofd-redactie*	Vrouwen in de hoofdredactie	Chefs/coördinatoren totaal	Vr. chefs/coördinatoren
Telegraaf	m	7	1	23	5
Financieele Dagblad	m	3	1	5	2
Agrarisch Dagblad	m	1	0	3	0
Cobouw	m	1	0	6	1
Reformatorisch Dagblad	m	2	0	9	0
Nederlands Dagblad	m	2	0	11	4
Spits	m	1	0	4	3
Metro	m	1	0	0	0
De Pers	m	3	0	0	0
NRC Handelsblad/nrcnext	v	5	2	12	2
Trouw	vacature	2(3)	1	18	7
Volkskrant	m	5	1	17	7
AD	m	6	0	78	9
AD/Dordtenaar	-	-	-	-	-
AD/HC	m	-	-	-	-
AD/RD	m	-	-	-	-
AD/AC	-	-	-	-	-
AD/Groene hart	-	-	-	-	-
AD/Rivierenland	-	-	-	-	-
AD/UN	m	-	-	-	-
Haarlems Dagblad	2m	5	0	5	0
Leidsch Dagblad	-	-	-	4	2
IJmuider Courant	-	-	-	1	0
Gooi&Eemlander	-	-	-	1	0
Noordhollands Dagblad	-	-	-	8	0
Dagblad van het Noorden	m	3	0	19	4
Leeuwarder Courant	2m	3	0	14	1
Brabants Dagblad	v	3	1	16	3
BN/De Stem	m	3	0	14	1
PZC	m	3	0	7	0
Eindhoven's Dagblad	m	2	0	15	4
Tubantia	m	2	0	12	4
De Stentor	m	3	0	13	1
De Gelderlander	m	3	0	12	2
Limburgs Dagblad/ De Limburger	m	4	0	13	3
Parool	vacature	2(3)	0	6	3
Friesch Dagblad	m	1	0	5	3
Totaal Titels 37	27m/2vt/2vac	76 (+2)	7	351	71

*Plaatsvervangend- en adjunct-hoofdredacteurs zijn meegeteld in de hoofdredactie

De 37 redacties/titels hebben samen een hoofdredactie die ideaaliter uit 78 personen bestaat, daarvan is 7 vrouw. Een kleine 10 procent.

Bij Trouw en de Volkskrant werken relatief veel vrouwelijke chefs/coördinatoren. De Journalist signaleerde twee vrouwelijke chefs van allochtone afkomst, bij Spits en de Volkskrant. De regionale kranten scoren wat chefs betreft het slechtst. Op het oog is het totaal aantal vrouwelijke chefs/coördinatoren wel eens hoger dan 20 procent geweest. Maar vergelijkingen met vroeger zijn moeilijk te trekken. Een aantal kranten (Pers, Metro, Parool) heeft de chef praktisch 'afgeschaf't; dergelijke diensten rouleren. Slechts drie kranten(combinaties) beschikken over een vrouwelijke artdirector of vrouwelijke chef die verantwoordelijk is voor beeld/vormgeving.

De opiniebladen vormen ook nog een te nemen bolwerk. Bij de talrijke vak- en publieksbladen (zie lijst kantlijn) stoten vrouwen gemakkelijker door. Bij 76 bladen van grote uitgeverijen (variërend van Boekblad, Binnenlands bestuur, AmnestyNL, Autoweek, Elle, Knipmode tot Beauty Expressions) telden we 74 hoofdredacteurs en 10 adjuncten of plaatsvervangende hoofdredacteurs. Daar is het wachten op de eerste mannelijke hoofdredacteur die zijn opwachting maakt bij Opzij.

Met medewerking van Bo-Anne van Egmond

Bronnen: Voor zover Plaats aan de perstafel, Stichting Vrouw en Media, Journalisten in Nederland, Piet Hagen, De Journalist 16-12-94, 05-04-96, 21-02-97, 12-09-03, Midden in de media, meer vrouwen in de journalistiek, SCP.

www.vrouw-en-media.nl/blog/

Cosmopolitan
Hilmar Mulder
CosmoGirl
Suzanne de Goeij
Delicious
Makkie Mulder
(d)Jk
Hilde Kreuze
Eigen Huis & Interieur
Irma Goedemondt
Elegance
Lenny Gerdes
Elle
Cécile Narinx
esta
Marije de Jong
Fancy
Carlein Kieboom
Felderhof
Marjolein Westerterp
Flair
Leontine van den Bos
Glamour
Karin Swerink
Claudia Straatmans en
Petra Vethman (A)
Happinez
Inez van Oord
Hijkrant
Vanessa Pelle
Home and Garden
Margot Veerman
Jackie
Femmetje de Wind
Jan
Marie Nanette Schaeppman
J/M en J/M pubers
Jantien Anderiesen
Monique Montanus (P)
Knip Mode
Anita Willemars
La vie en rose
Jildou van der Bijl
Libelle
Franska Stuy
Linda
Rozemarijn de Witte
Living
Harriet Calo a.i.
Margriet
Anneliese Bergman
Judith Postema (A)
Marie Claire
Sandra Krol